

Sven Gatz, Patrick Stouthuysen

Een vierde weg? Links-liberalisme als traditie en als oriëntatiepunt

Dit boek vindt zijn oorsprong in een studiedag over links-liberalisme en nationalisme die op 13 mei 2000 in het Vlaams Parlement werd gehouden. Vlaams parlements lid Sven Gatz nam toen, met medewerking van Patrick Stouthuysen, het initiatief om een aantal academici en politici samen te brengen om na te denken over nieuwe inspiratiebronnen van waaruit het democratisch debat kan worden aangezwengeld.

Er bestaat in Vlaanderen vandaag, om het polemisch te stellen, te veel eensgezindheid. Over nogal wat belangrijke thema's lijken alle toonaangevende politieke krachten het eens. Symptomatisch daarvoor is de brede bijval, over de partijgrenzen heen, voor de door Tony Blair bepleite 'derde weg'. Democratische politiek heeft evenwel nood aan debat en polemieken. Burgers haken af wanneer politiek alleen nog gaat over het pragmatisch beheer van de lopende zaken. Wie de democratie liefheeft, koestert dan ook de controverse. De vraag is echter waar de politiek vandaag de ideeën moet halen die de debatten kunnen voeden. Achter de brede consensus gaat immers nogal wat ideeënarmoede schuil.

In dit boek wordt aandacht gevraagd voor een mogelijke 'vierde weg', namelijk die van het links-liberalisme. Dit links-liberalisme gaat terug op een eerbiedwaardige, maar haast vergeten politieke traditie, waarvan vandaag hier en daar een aantal poli-

tieke partijen een late uitloper vormen. Dat links-liberalisme kent evenwel ook een aantal nieuwe verschijningsvormen. Zo vormt het binnen de hedendaagse politieke filosofie een oriëntatiepunt waarrond zich een aantal interessante denkers verenigen. Over christen-democratie, socialisme, liberalisme, nationalisme en ecologisme bestaat heel wat politieke en academische literatuur. Dit is echter niet het geval voor het links-liberalisme. In die optiek is dit boek ook een poging om een bepaalde leemte te vullen.

De studiedag van 13 mei 2000 heeft in eerste instantie het debat binnen één politieke familie, die van vu&id, op gang gebracht. Dat was evenwel niet de hoofdbedoeling. Het debat over de eventuele relevantie van het links-liberalisme overstijgt de bestaande partijgrenzen. Daarom komen in dit boek ook mensen uit alle democratische Vlaamse partijen aan het woord.

Dit boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel wordt de traditie van het links-liberalisme in kaart gebracht. In deel twee gaat het om de actualiteit van dat links-liberalisme. Deel drie vormt in zekere zin een toepassing van een aantal in de voorgaande delen opgeworpen ideeën. Daar gaat het om de vraag hoe je vanuit links-liberaal oogpunt naar het nationalisme kan kijken.

De lezer zal merken dat dit boek een bundeling vormt van inhoudelijk nogal uiteenlopende en soms zelfs tegenstrijdige teksten. Dit boek heeft dan ook niet de ambitie een zorgvuldig opgebouwde en sluitende bewijsvoering ten voordele van het links-liberalisme te leveren. Het wil aanzetten geven tot debat. De in deze bundel verzamelde stukken kunnen daartoe het materiaal vormen.

De verschillende bijdragen zijn ook ongelijksoortig: academische teksten worden afgewisseld met politieke stellingnamen, kortere stukken met langere bijdragen, doorwrochte analyses met meer polemische artikelen. Die ongelijksoortigheid is gewild en moet de lezer ook toelaten het boek naar eigen interesse te lezen en te 'zappen' door het aanbod.

Bij wijze van inleiding

Een idee verzinnen voor een studiedag of een boek is één ding, zorgen dat die ideeën ook daadwerkelijk verwezenlijkt worden is nog iets helemaal anders. Noch de studiedag, noch dit boek zouden tot stand zijn gekomen zonder de niet-aflatende inzet van Johan Basiliades. Waarvoor onze welgemeende dank.

